

**A Szlovákiai Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyház evangélikus
szeretetszolgálat**

KÉZIKÖNYV

Az egyházközségek szeretetszolgálatainak megalakítására

Zuzana Kolárovská, lelkész

A Szlovákiai ECAV (Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyház) egyházközségei
Szeretetszolgálat Tanácsának koordinátora

**Az ÖSzSz munkatársainak és önkénteseinek belső használatára alkalmazta
Marija Parnicki**

Tartalomjegyzék

Rövidítések	4
Szeretetszolgálat - Diakónia	5
Mi mindent tartalmaz a diakónia szó?	5
Diakóniai szolgálat az egyházközségben	6
Az egyházközségben végzett diakóniai szolgálat célja	7
A szükségletek feltérképezése az EK-ben	8
A	
Diakóniai csoport a házilátogatásokért – DCsHL	8
Rendszeres látogatások	9
Időszakos látogatások	9
Magyarzatok	10
Az első gyakorlati lépések az SzSz az EK szervezésekor	13
A célcsoportok szerint meg kell tenni:	13
Feltérképezés	15
A házilátogatások diakóniai csoportjának (DCs HL) koordinátora az egyházközségben (EK)	15
Feladatok	15
Az önkéntes, a házilátogatást végző diakóniai csoport tagja	16
Feladatok	16
Az egyházközség lelkipásztora és a Szeretetszolgálat	17
Elvek	18
B	
Iratok a SzSz az EK megalakításához	18
C	
A DCs koordinátorainak és munkatársainak képzése és a képzés módjai	19
Oktatási témák	19

Rövidítések

EK	egyházközség
ÖSzSz	Ökumenikus Szeretetszolgálat
DK	Diakóniai Központ
D és SzSz az EK	Diakónia és Szeretetszolgálat az egyházközségben
SzSz az EK	Szeretetszolgálat az Egyházközségben
DCs	Diakóniai Csoport
HL	Házilátogatás
DCs HL	Diakóniai Csoport házilátogatásra
PH	Püspöki Hivatal / Egyházi Titkárság
EKP	egyházközség Presbitériuma / egyházközség Tanácsa
PE	Polgárok Egyesülete
KFSz	Kormánytól Független Szervezet

Szeretetszolgálat - Diakónia

A Diakónia szó görög szó és szolgálatot jelent. Az Újszövetségben az egyház minden munkálkodása szolgálatként értelmezett. Az Úr Jézus önmagát szolgának – diakónusnak jelölte meg. „Mert az Emberfia sem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon, és életét adja váltságul sokakért.” Mk 10:45. Jézus vigasztalta a szegényeket, beteget, és a társadalom szélére sodródott embereket...tanítványaitól is elvárta, hogy hasonlóképp cselekedjenek.

A felebarát iránti szeretet és könyörület a keresztyén lét alapelemei: „Mert Krisztus Jézusban nem számít sem a körülmétkedés, sem a körülméletlenség, csak a szeretet által munkálkodó hit.” Gal 5:6

Mi mindent tartalmaz a diakónia szó?

A diakónia – szeretetszolgálat:

- Minden emberre kiáradó isteni szeretet kifejezése;
- Az embernek a felebarátai iránti szolgálatban kifejezésre jutó Isten iránti szeretete;
- A hit gyakorlati megélése – a keresztyén életmód;
- A hit azon területe mely a gondokban az ember segítségére van;
- Keresztyén közösség hite mely szóban és cselekedetben valósul meg;
- Az egyház szolgálata – az egyház teljes missziói szolgálatának alkotó része;
- Az erők közössége a gyengékkel;

A diakónia:

- Segítségül szolgál a nehéz helyzetekben;
- Komolyan megérti az emberek szükségleteit;
- Nem engedi magát elbátortalanítani;
- Nincs határa;
- Segít ott, ahol embereknek vagy csoportoknak nagy anyagi, lelki és egyéb szükségletei vannak;
- Az emberek szorongó lelkületéhez hajol;
- Nem nézi le még az egyszerű kéznyújtást sem. Egy pohár friss víz a szeretet jelének hordozója lehet;

- A diakónia szolgálata az egész emberé. A diakónia tárgya a felebarát!

Arra a kérdésre, hogy „Ki az én felebarátom?” (Lk 10:29) Jézus az irgalmas samaritanus példázatában felelt: Lk 10:25-37.

Nem az a fontos, hogy ki az én felebarátom, hanem, hogy kinek leszek én felebarátja. Az, akinek szüksége van a segítségemre az én felebarátom. Közelebbit nem választhatok. Arra a kérdésre, hogy mennyire fontos minden keresztyén életében a felebarát iránti szeretet, Jézus így felelt: „Jézus így vála-

szolt: Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből. Ez az első és a nagy parancsolat. A második hasonló ehhez: Szeresd felebarátodat, mint magadat. E két parancsolattól függ az egész törvény és a próféták.” Mt 22:37-40.

Az elsődleges keresztyén közösségekben a kölcsönös szeretet és a segítség magától értetődött. Isten szeretete a keresztyénekből tovább áradt a nem-keresztyénekre is. „A ti szelídségetek legyen ismert minden ember előtt.” Fil 4:5/a. Sok kora-keresztyén közösségben meg volt szervezve a segítségnyújtás a rászorultak számára.

Később az első keresztyén közösségek külön erre a célra szánt házakba helyezték el a gyógyíthatatlan betegeiket és a haldoklóikat.

A középkorban a felebaráti szeretet központjai a kolostorok voltak. Fokozatosan megjelent az ápolók (oly emberek, akik a betegekről és a szegényekről gondoskodtak) házilátogatása a szegényebb családokhoz, ahová segílyt is hoztak.

Érdekes, hogy mindig a gyermekek azok, akik közvetett vagy közvetlen módon aktivitásra készítetik a felnőtteket. Így volt ez a 20. században is. A háborúk és katasztrófák után a gyermekek árvák maradtak, és ennek következményeként koldusokká és tolvajokká váltak. Azok a keresztyének, akik szó szerint értelmezték Isten Igéjét (piétáknak hívták őket), megszólítottak érezték magukat, hogy ily helyzetben valami konkrétat tegyenek.

Az ipari fejlődés idején is sok ember szegényedett el és különféle szükségletet szenvedett. A legsebezhetőek voltak az idősek, a testi sérültek, betegek, vakok, süketek, napszámosok és hasonlóak. Sok családnak segítségre volt szüksége. Nekik az EK tagjai segítettek, akik tisztában voltak adottságaikkal (talentumaikkal) és az Úr Jézus Krisztus dicsőségére kezdték használni őket.

Diakóniai szolgálat az egyházközségben

Szeretetszolgálat, amely minden keresztyén életének alkotórésze kell, hogy legyen, és látható kell, hogy legyen az egyházközség életében, amely a diakónia hordozója és (el)végzője.

Segítség, mint szeretetszolgálat – Diakónia melyet az ember a felebarátjának nyújt az egyházközségben így hívják:

Szeretetszolgálat az egyházközségben – (SzSz az EK)

Az egyházközség minden tagja tehetőségével hozzá kell, hogy járuljon ahhoz, hogy az egyházközség diakóniai egyházközség legyen, tehát szolgáló egyházközség. Egy ilyen EK-ben minden tagja kölcsönösen segít a többieknek (1 Kor 12), hogy az ő szolgálatukkal mindenki szükséglete kielégítetik: „Ezért tehát, míg lehetőségünk van, tegyünk jót mindenkivel, leginkább pedig azokkal, akik testvéreink a hitben.” Gal 6:10.

Az egyházközségek ember-oázisok kellene, hogy legyenek, amelyek:

- A munkanélkülieknek reményt nyújtanának (segítenének munkát találni);
- Bevezetnék és átsegítenék a gyermekeket, ifjakat és családokat (főleg a gyengébb társadalmi rétegekből) különféle klubokon, műhelyfoglalkozásokon és ifjakkal és családokkal foglalkozó speciális programokon;

- Segítenék a szegényeket;
- Befogadnák és látogatnák az idős személyeket (idősek napközzeit szerveznék);
- Segítenék a betegeket;
- A haldoklókat istápolnák;
- Bátorítanak és vigasztalnak a szerencsétleneket és szomorúakat;
- A testi sérülteknek esélyt adnának és segítenék a társadalomba való beilleszkedésüket (akadálytalan hozzáférés az egyházközség termeibe stb.);
- Tanácsolnak a segélykérőket (szakszerű és lelki tanácsadó szolgálat és segítség);
- Befogadnák a menekülteket és bevándorlókat;
- Segítenének a hajléktalanoknak, hogy beilleszkedjenek az életbe (meleg étel, öltözék, ideiglenes munka, foglalkoztatás);
- Egyebek (szükség szerint);

A diakóniai szolgálat az EK-ben oly szolgálat, amely az emberrel való teljes törődésnek van szánva – a testnek, szellemnek, léleknek. Az EK tagjai nyújtják tagjaiknak de minden más embernek az EK területén, akiknek erre a szolgálatra szükségük van, függetlenül a hitbeli meggyőződéstől.

A diakóniai szolgálat az EK-ben élő kapcsolatot teremt és ápol az EK és azon tagjai között, akik már nem tudnak aktívan részt venni az EK életében.

A diakóniai szolgálat az EK-ben segít az EK-nek a Krisztus testébe való épülését és növekedését.

Az EK diakóniai csoportjának tagjai fel vannak hatalmazva, hogy szolgáljanak az EK nevében. Ők az EK kiküldöttei. Az ő nevében cselekednek és szolgálnak.

Az egyházközségben végzett diakóniai szolgálat célja

Minden egyházközségnek fejlesztenie kell a diakóniai szolgálatát¹ úgy, hogy:

A. Diakóniai csoportokat alakítanak;

B. Támogatják a diakóniai csoportokat, törődnek a saját diakóniai csoportjuk munkatársainak állandó képzéséről és munkájuk kíséréséről;

A.

1. Diakóniai csoport a házilátogatásokért – DCsHL – melyet önkéntesek képeznek;

2. Diakóniai csoport a specifikus segítség– DCsHL – melyet oly önkéntesek képeznek, akik ki vannak képezve a veszélyeztetett lakosság egyéb kategóriáival és a társadalom peremére sodródott csoportokkal való munkára;

B.

Képzés.

---

¹ A SzSz az EK-ben alkotó része kell, hogy legyen az EK minden aktivitásában annak belmissziójának keretében

A szükségletek feltérképezése az EK-ben

Amikor döntés születik a Szeretetszolgálat alakításáról az egyházközségben (SzSz a EK), akkor szükségeltetik az összes, az egyházközség területén lakó ember szükségleteinek feltérképezésére. Az analízist egy koordinátor vagy egy önkéntes végzi saját helyzetismerete alapján és a presbiterektől és más egyháztagoktól kapott információk alapján.

Amikor megállapítatnak a szükségletek (látogatás, időszakos segítség, házi segítség, ápolói segítség, segítség a felépüléskor és hasonló) fel kell becsülni, hogy mely segítség kategóriához vannak az EK-nak már szolgálatkész emberei. Ezeket az embereket személyesen kell felkérni a szolgálatra. Egyes EK eddigi tapasztalatai azt mutatják, hogy a szószékről elhangzó felhívásokra szinte senki sem jelentkezik.

Ha az EK-ben akad két-három ember, aki hajlandó egyedül élő idős személyek látogatásával foglalkozni, akkor rögtön el kell kezdeni a szolgálatot, és nem kell várni azzal, hogy netalán legyen még több jelentkező erre a szolgálatra. Az ő eredményeik felbátoríthatják a többieket, akik csatlakoznának.

Brazíliai tapasztalatok: Amikor a Brazíliai Evangélikus Egyház némely EK diakóniai szolgálatot akar szervezni a saját tagjai számára, a következőképpen cselekszik: Felkéri a diakonissza nővéreket, hogy jöjjenek abba az EK-be és térképezze fel az emberek szükségleteit. Egy hónap múlva, mikor a feltérképezés befejeződött, előterjesztik azt az EK előtt és felhívást intéznek mindenki felé, hogy imádkozzanak, hogy Isten megérintse a tálumokkal rendelkező emberek szívét, hogy fedezzék minden ember szükségletét, akiknek segítségre van szüksége. Ők meg vannak győződve, hogy a közösségben, abban a környezetben, amely maga az élő Úr Jézus Krisztus, mindig fellelhető emberek oly tálumokkal, akik minden szükségletet le tudnak fedezni. Nem feltétlenül vannak tudatában ezek az emberek saját tálumaiknak. Ezért van szükség a közös imádságokra, hogy azokban fennhangon meg legyenek fogalmazva a szükségletek és hogy így azok, akiknek adattak e szükségleteket lefedő tálumok meghallhassák a szolgálatba szólítást.²

A. Diakóniai csoport a házilátogatásokért – DCsHL

Ha az EK oly döntést hoz, hogy diakóniai szolgálatot kezd házilátogatások formájában, diakóniai csoportot kell, hogy alakítson a házilátogatások végzése céljából (DCsHL), amelybe be kell, hogy kapcsolódjanak az EK tevékenységeinek minden férfi és női tagjai, mint amilyenek a különböző felnőtt csoportok, női csoportok, ifjúsági csoportok és mindazok, akik időt tudtak találni a látogatások végzésére. Azoknak, akik bármily oknál fogva nem tudnak bekapcsolódni e szolgálatba, támogatniuk kell azt a tőlük telhető módon – erkölcsileg, imába foglalva, anyagilag.

A látogatások jó alkalmak arra, hogy meghallgassuk a látogatottat, és bizonyíték annak, hogy az egyházközség gondot visel tagjára, akit Jézus Krisztus továbbra is szeret. Ezek a látogatások alkalmat nyújtanak a hitbeli kérdésekről, az Istennel való kapcsolatról és hasonló témákról való beszélgetésekre. A beszélgetésnek nem szabad erőltetettnek lennie. Abban az esetben, ha a látogatottat csalódás érte, meg kell hallgatni, el kell fogadni a tapasztalatát és érzelmeit és rámutatni arra, hogy mi emberek

---

² Egy diakonissza nővér bizonyágtétele

gyakran okozunk csalódást egymásnak (az Úr Jézust a barátja árulta el). Ha Jézussal közeli, szoros kapcsolatba kerülünk, akkor az emberek okozta csalódások nem fognak annyira fájni. Nélküle nagyon nehéz felemelkedni és megnyugodni abban, hogy mindenki felelni fog a saját tetteiért!

A látogatások nagy segítséget jelentenek azon családok tagjainak, amelyek saját idős vagy megbetegedett tagjaikról gondoskodnak. Felbecsülhetetlen értékű segítség az, mikor a DCs önkéntesei időnként felváltanak egyes családtagokat, hogy így azok el tudnak végezni némely házonkívüli munkát is (vásárlás, számlafizetés, társadalmi vagy kulturális rendezvényeken való részvétel és hasonló).

- A DCsHL-ben lenni, annyit jelent, mint Jézus Krisztus és az Ő embereknek nyújtott segítségének szolgálatában lenni.

- A DCsHL-ben lenni, annyit jelent, hogy aktív helyet keresek magamnak az EK közösségében, használni a saját ajándékaimat Isten dicsőségére és felebarátaim hasznára.

- A DCsHL-ben lenni nem jelenti azt, hogy kötelességünk abban is maradni. Minden ok, amely felhozatik a célból, hogy igazolja a DCsHL-ből való kilépést el kell hogy legyen fogadva a DCs-től és az EK vezetőségétől. Előfordulhat, hogy valaki a HL csoportba csak bizonyos időre, illetve bizonyos emberek megsegítésére csatlakozik be. Még a heti egy óra is elégséges és szép szolgálat az Úr Jézus Krisztusnak.

Az önkéntesek első gyűlésén meg kell határozni, hogy a DCsHL milyen látogatásokat akar megvalósítani:

a. rendszeres

b. időszakos

Valószínűleg, hogy egyes tagok a rendszeres látogatásokat, mások viszont az időszakosakat fogják választani.

Rendszeres látogatások

a. A rendszeres látogatások azok, amelyeket az önkéntesek valósítanak meg:

1. Egyszer hetente;
2. Egyszer kéthetente;
3. Egyszer havonta;
4. Kétszer hetente;
5. Másképpen, megbeszélés szerint.

Időszakos látogatások

b. Az időszakos látogatások azok, amelyeket az önkéntes vagy önkéntesek valósítanak meg:

1. Temetés után és gyászévfordulón;
2. A betegeknel – sérültek és krónikus betegek;
3. Advent és böjt idején;
4. Karácsony után vagy az új év kezdetén;
5. Különbéle egyházi ünnepekkor, rendezvényekkor;
6. Ünnepekkor;-évfordulón
7. Házassági évforduló alkalmával;

8. Keresztelési évforduló alkalmával;
9. Egyéb alkalommal.

Függetlenül attól, hogy mely látogatások mellett fog dönteni a diakóniai csoport, koordinátort kell, hogy válasszon, akinek felelőssége, hogy ez a szolgálat illendően és rendben történjen: „Azonban minden illendően és rendben történjék.” 1 Kor 14:40 és „Mert Isten nem a zűrzavarnak, hanem a békeességnek Istene.” 1 Kor 14:33/a

Magyarázatok

a. A rendszeres látogatásokhoz szükséges:

- Együttesen elkészíteni azoknak a személyeknek a tájékoztató névsorát, amelyeknek a felmérés szerint rendszeres látogatásokra volna szüksége, (hívjuk partnereknek)
- Elkészíteni a beosztást és meglátogatni mindenkit a tájékoztató névsor szerint és megállapítani, hogy mekkora az érdeklődés a látogatások iránt;
- Megbeszéléseket tartani a konkrét látogatásokról azokkal, akik érdeklődést mutatnak – nap és időpont;
- Ha az illető egyedül él rokonság nélkül, megbeszélni vele a rendszeres látogatásokat;
- Ha az illető egyedül él, de van családja, rokonsága, a rendszeres látogatásokról beszélgetni a rokonsággal is a félreértések elkerülése végett;
- Elkészíteni az önkéntesek névsorát és egyeztetni az időbeni lehetőségeiket az érdeklődők szükségleteivel;
- Betartani a megbeszélt időpontokat. A látogatott készül a látogatásra és nagyon örvendezik neki. A látogatás késleltetése megzavarhatja a látogatott nyugalmát;
- A látogatandónak időben kell jelenteni a látogatás időpontváltozásának okait és rögtön megbeszélni egy új időpontot;
- Az önkéntes szerezzze be a látogatandó és rokonsága, vagy szomszédsága telefonszámát, akikkel szükség szerint kapcsolatba léphet (látogatási időpont változás esetén és hasonló);
- Az önkéntes látogatási naplót vezet. A havi beszámolóját a SzSz az EK-ben koordinátorának adja át;
- Az önkéntes a látogatottnak rendszeresen egyházi újságokkal, traktátusokkal, történetekkel, és egyéb irodalommal szolgálhat;

Az EK kézikönyvtárral kellene, hogy rendelkezzen megfelelő irodalommal a DCsHL részére kölcsönzések céljára.

A rendszeres látogatások rendszerességre köteleznek. Előnyük az, hogy hosszútávra tervezhetőek. Az önkéntes így szabadabban tervezheti egyéb kötelezettségeit. Nemcsak a hosszútávú tervek kidolgozására megfelelőek, hanem a beszélgetések tematikai kidolgozására is – a tervre, hogy mit akar az önkéntes elérni a látogatottnál.

A látogatás alkalmával történő beszélgetés tartalma lelkipozítói titok!

b. Az időszakos látogatásokhoz szükséges:

- Meghatározni, hogy a DCsHL mely látogatásokat fogja végezni;
- Megbeszélni, hogy egy vagy két személy megy látogatást végezni (a rugalmasság esetről esetre szükséges). Több önkéntest csak különleges esetben, azt is csak a család beleegyezésével, hogy az a család számára nehogyan terhet jelentsen;
- A látogatási terv listáját elkészíteni, amelyet évente, szükség szerint sűrűbben változtatni és kiégszíteni.

Az időszakos látogatások esetében nagyon fontos, hogy senki se maradjon ki a névsorról. A kifelejtett (elfelejtett) személynél a csalódás elkeseredésbe válhat át. Ezért fontos sok időt szentelni a névsorkészítésre. Ez alkalommal tanácskozni kell az EK különböző korbeli generációinak több tagjával.

a. Temetés után és gyászévfordulón: a gyászolókra való odafigyelésben a DCsHL-nek elsődleges szerepe van (ez a téma fel lett dolgozva az ÖSzS – Újvidék gondozásában megjelent „Idős kor és betegség, miként megérteni és segíteni” („Starost i bolest, kako shvatiti i pomoći“) című könyvben). Az EK és a DCsHL közössége nem szabad, hogy szem elöl tévessze a gyászolókat. Segítenie kell rajtuk. Ha egy házastárs egyedül maradt, látogatni kell őt és meghallgatni, vigasztalni jelenlétünkkel, segíteni neki a bánatában és segíteni neki, hogy túl legyen a bánatán. A gyászolókat látogatni kell az első gyászévfordulón is. Virágon kívül megfelelő traktátusokat és irodalmat is vinni kell nekik, (akár kölcsönözni).

b. A betegeknel – sérültek és krónikus betegek és egyebek: Ezek és a hasonló megbetegedések rövidebb vagy hosszabb időre kidobják az embert a munkafolyamatból (hosszabb vagy rövidebb időre lehetetlenné teszik, hogy az ember dolgozzon). Az aktív életből a kórházba kerül, majd pedig a saját otthona békéjébe (csendjébe). A felépülés ideje alatt különféle kérdések és gondolatok fogalmazódhatnak meg különféle témákról. A látogatás segíthet a válaszkérésben (megoldáskeresés) ezekre a kérdésekre. Hogy mi mindenre van szüksége a látogatandónak az kiderül már az első kórházi látogatáskor. A látogatandó állapotához mérten kell átgondolni és felmérni, hogy egy kórházi látogatás alkalomával mi lenne az, ami megörvendeztetné. A beteg hazatérése után lehet virágot vinni, mint a szíves otthonlátás jeleként, valamint megfelelő traktátust a betegségről és az időnk kihasználtságáról stb. A gyógyíthatatlan betegeknek állandó, rendszeres önkéntesek rendszeres látogatásaira van szüksége, de az időnkénti más önkéntesek látogatása is megörvendeztetheti őket.

c. Advent és böjt idején: ez kiváló alkalom minden beteg személy meglátogatására, valamint azon személyek látogatására is, akik testi gyengeség miatt nem látogatják az EK közösséget. Beszélgetni kell velük az eljövendő ünnepek jelentőségéről. A karácsonyi örökzöld, vagy egy-egy virágzó ágacska nagyon jó kiindulópontul szolgálhat egy beszélgetésnek. Ezek a látogatások egyben jó alkalmak az Úrvacsora jegyeivel való élésre hívásnak. Az adventi látogatások az újévi felkösztöntésre is szolgálhatnak, mely alkalomból Bibliát, vagy bibliaolvasó kalauzt ajándékozhatunk.

d. Karácsony után vagy az új év kezdetén: Ha a DCs HL úgy dönt, hogy a karácsony előtti látogatásokat nem végzi karácsony előtt, megvalósíthatja azokat az ünnepek között, vagy az új év elején. A Biblia ajándékozásával egybekötött felkösztöntés nagyon megörvendeztetheti és felbátoríthatja a látogatandót.

e. Különféle egyházi ünnepekkor, rendezvényekkor: értesíteni a látogatandókat az EK tevékenységéről (felkérhetjük őket, hogy imáikban hordozzák ezeket). Eljuttatni hozzájuk az ünnepek és tevékenységek, rendezvények programjait. Azok után értesíteni a látogatandókat a programok lefolyásáról és az elért eredményekről. Úrvacsoravételre hívni a meglátogatottat, vagy felkínálni neki az

Úrvacsora jegyeinek háznál való kiszolgálását. Az ilyen meghíváskor, illetve felkínáláskor oktatni kell és felhívni a figyelmet arra, hogy az Úrvacsora jegyeivel való élés a lélek életre való erősítésére szolgál, nem pedig a közelgő halál jeleként!

f. Kerek évszámú élethez kötődő évfordulók ünneplésekor: megbeszélni, hogy mely évszámtól (50, 55 év) kezdjük a látogatásokat. Döntést hozni, hogy korosztálytól függően mit ajándékozni az ünnepeleteknek: egy virágot, könyvjelzőt bibliai idézettel, melyen rajta lehetne a templom képe is (a mai számítógépes technika mellett ilyen készíteni nem lehet nagy gond), traktátust, evangéliumi könyvet – megfelelő lelki tematikával (ne vigyünk mindent egyszerre, hagyjunk a későbbi látogatási alkalmakra is!). Az édességek veszélyesek a cukorbetegség számára. Ha az EK tagjainak kisebb a létszáma, annyira, hogy a lelkipásztor is győzné idővel, kívánatos, hogy ő is részt vegyen ilyen látogatások alkalmával. Viszont, ha elkezdi a látogatást, akkor mindenkit körbe kell járnia. (Öt év alatt így a rendkívüli látogatások alkalmával sok családot meglátogathat). Szükség szerint évente egyszer meg kell hívni mindazokat, akik kerek évszámú születésnapokat ünnepelnek egy közös találkozóra egy kis frissítővel (ha van rá érdeklődés, ki lehet szolgálni az Úrvacsora jegyeit is), melyen a jelenlevőket az EK vezetősége is felköszönteni. Az ünneplőknek bemutatni a DCs HL-t és a szükség esetére felkínálni a szolgáltatásait.

g. Házassági évforduló alkalmával: meggondolni és eldönteni, hogy melyik évfordulón látogatassanak meg az ünneplő jubilálókat. Megfelelő lenne, ha tapasztalattal rendelkező és körülbelül egyidős házaspár látogatná meg őket. Az első évforduló után biztató lehet számukra, hogy az együttélés első éve mögöttük van, és hogy minden könnyebb és szebb lesz az Úr jelenlétében. Meg kell hívni őket a közösségbe, az EK tevékenységeibe. Ha az EK van házaspárok találkozója, akkor meg kell hívni őket ezen alkalmakra. Minden következő évforduló esetében hasonlóan és életkorukhoz vagy évfordulójukhoz mérten kell cselekedni. A felköszöntésre megfelelő egy virág, könyvjelző bibliai idézettel (ha lehet az ő esküvői alapigéjükkel) és azon úrasztala képével, mely előtt esküdtek (főként az első házassági évforduló alkalmával, vagy ha nem járnak templomba, vagy a találkozókra, illetve a későbbi évfordulók alkalmával), traktátus, vagy evangéliumi könyvecske megfelelő tematikával. Fel kell becsülni, hogy rendelkezünk-e oly teremmel, mely közös találkozókra szolgálna azok számára, akik kerek évfordulókat ünnepelnek (az idősebb párok tapasztalatai meggazdagíthatják a fiatalabb párokat). Ha a találkozók érdeklődést keltenének fel, az esetben azok meghatározott korosztályú házaspárok időszakos vagy rendszeres találkozóinak kezdete lehetne. Az ünneplőknek be kell mutatni a DCs HL-t, amely e találkozókat szervezi nekik. Az ifjabb párokat meghívni, hogy vállaljanak részt a szolgálatokban, az idősebb házaspároknak pedig felkínálni a csoportot és szolgálatait.

h. Keresztelési évforduló alkalmával: sok lehetőség van arra való tekintettel, hogy meglátogassuk a gyermeket és a szülőket, de a DCs HL, vagy az EK vezetősége munkatársainak el kell dönteni, hogy mikor fogják megvalósítani a látogatásokat: az első születésnap idején, az óvodáskor idején, a gyermek elsős elemis korában, a befejezett negyedik osztály után, a befejezett elemi iskola után stb. Hasznos dolog emlékeztetni a szülőket a gyermek keresztelésére és arra, hogy mit ígértek a keresztelés alkalmával. Amíg a gyermek kicsi és még nem érti a látogatás célját, addig az a szülőkre és a velük való beszélgetésre van irányítva. Amikor a gyermek már idősebb és gyermekistentiszteletre jár, akkor azon személy látogatása is kívánatos, aki a gyermekistentisztelet szolgálatát végzi. Ha a gyermek nem jár ezen alkalmakra, akkor megfelelő ezen személy látogatása a gyermek családjához, a gyermekhez más két vagy három gyermekkel, akik hívnák a gyermeket más gyermekek közösségébe. A gyermekistentisztelet szolgálatát végző személynek így alkalma adódna beszélgetni a szülőkkal is. A gyermeket, korához mérten megörvendeztetheti egy-egy kifestő (jó, ha bibliai tematikájú, mert felkeltheti a gyermek figyelmét Isten dolgai iránt), más egyéb könyvecske, traktátus, édesség. A gyermekistentiszteletről távozó gyermekek hazavihetik onnan a saját bibliai tematikájú kézügyességi „termékeiket”.

i. Hálaadások ünnepe: ezek az ünnepek, melyek az egyházi év keretén belül lassan veszítettek jelentőségükből, most újból, több EK-ben nagy érdeklődést keltenek. A HL tágas teret biztosít a tervezőkészség számára. Az újkenyér és újbor ünnepe előtti héten a DCs HL-nek lehetősége van meglátogatni a látogatandókat és emlékeztetni őket a föld minden ajándékára és hogy ezekért velük együtt adjanak hálát Istennek. Ez alkalommal vihetnek nekik különféle gabonakötegeket is. Sok idős embert ezek a kötegek a saját földeken végzett fáradságos munkájukra fogja emlékeztetni.

Egyes időszakos látogatásokra megfelelőek a fent említett ajándékok. Minden látogatásra érvényes, hogy az ajándék nem a legfontosabb, de egy kis apróság is megörvendeztetheti a meglátogatottat. Ez az apróság nem valami felesleges dolog kell hogy legyen, hanem alkalomhoz illő traktátus Isten Igéjével, melyet a látogatott elolvashat bármikor. Azok számára, akik egyedülállóan töltik napjaikat maga a látogatás is ajándék.³

Minden látogatásra érvényes az alapelv: sokat hallgatni, és keveset beszélni! Semmi esetben sem szabad beszélni a látogatottal folytatott beszélgetés tartalmáról, sem pedig az életfeltételeiről, mert csak így lehet építeni a kölcsönös bizalmat és megakadályozni a rágalmak és pletykák terjedését.

Az első gyakorlati lépések az SzSz az EK szervezésekor

Az EK területén élő emberek szükségleteinek megvizsgálása⁴ után célcsoportokra kell osztani őket:

- a. Testi sérültek;
- b. Betegek (krónikus betegségek, sérülések);
- c. Idősek;
- d. Egyedülállóak – elhagyottak;
- e. Más, a szükségletek megvizsgálása szerint.

A SzSz az EK-ben tagjai nem muszáj, hogy minden célcsoport esetében a DCs HL tevékenységével kezdje. Az elején az a célcsoport vagy célszemélyek mellett döntenek, akiknek a szolgálatra legnagyobb szükségük van.

A célcsoportok szerint meg kell tenni:

- a- Feltérképezni és csoportosítani (felosztani, szétosztani) a testi sérüléseket és azok szükségleteit;
- b- Feltérképezni a krónikus betegeket és szükségleteiket;
- c- Idősek

³ Egy diakonissza nővér bizonyágtétele

⁴ A szükségletek feltérképezése az 5 oldalon található

1. Feltérképezni az idős személyeket és szükségleteiket, és megszabni a minimális korhatárt, amelytől elkezdjük számolni:

- Azok számát, akik egyedül élnek és gyermektelenek;
- Azok számát, akik egyedül élnek és gyermekeik szülei lakóhelyén kívül élnek. Szüleiket hétfő-geken látogatják:
  - (1) Rendszeresen;
  - (2) Rendszertelenül;
- Azok számát, akik csak munkaidőben vannak egyedül és lakótársaik vannak.

2. Megállapítani a c-1. pont alatt számbavettek szükségleteit.

- Rendszeres látogatások:
  - Egyszer hetente;
  - Egyszer kéthetente;
  - Egyszer havonta;
  - Más módon, megbeszélés szerint.
- Időszakos látogatások:
  - Megbeszélni a DCs HL-ben.

3. Feltérképezni a házilátogatások szükségletét:

Ha az EK tagjai nem tudnak HL-t nyújtani, közben kell járniuk HL elnyeréséért a községi szociális szolgálattól.

4. Azok szükségleteinek feltérképezését, akik önmaguk ápolják, és gondozzák hozzátartozóikat.
5. Feltérképezni az idősek egyéb szükségleteit.

d- Egyedülállóak – elhagyottak;

Az a-; b-; és c- feltérképezése alkalmával a megvizsgálás kell, hogy legyen a kiindulópont, és a helyzetállapot valamint a szükségletek szerint meg kell alakítani a célcsoportot.

e- Mások, a szükségletek megvizsgálása szerint;

Ez a célcsoport felosztható más alcsoportokra, melyeknek különleges szükségleteik vannak.⁵

---

⁵ Lásd: „Az egyházközségek ember-oázisok kellene, hogy legyenek, amelyek” 6 old.

Feltérképezés

- A feltérképezésnél a kiindulópont az emberek szociális szükségleteinek kivizsgálása;
- A feltérképezéshez az EK tagjainak névsora használandó;
- A feltérképezést végzők ismereteik szerint kiegészítik a névsort;
- A hiányzó adatok fellelését látogatás alkalmával bepótolni (megbeszélni a részleteket);
- Meglátogatni mindenkit a névsorról és megállapítani a szükségleteket a jelen tényállás szerint.

A házilátogatások diakóniai csoportjának (DCs HL) koordinátora az egyházközségben (EK)

Ha az EK elhatározza, hogy legyen DCs kell, hogy legyen koordinátora. Minden diakóniai csoportnak kell, hogy legyen koordinátora. A DCs HL koordinátora képviselője, és őt javasolhatja:

- Az EK lelkipásztora;
- Az EK presbitériuma/tanácsstestülete
- Egyes személyek, akik az alakulandó DCs HL tagjai;
- Maga a személy is önjelölként.

Feladatok

• Szervezeti:

1. Vezeti a tagok névsorát;
2. Kiértékeli az EK-beni szükségletek feltérképezésének eredményeit;
3. Elkészíti az igényelt rendszeres látogatások beosztását;
4. A DCs HL önkénteseivel végzett beszélgetés után látogatandókat „oszt ki” nekik;
5. Igény és kérés szerint végzi az első látogatást a látogatandóhoz, és felvilágosítja azt az EK azon szándékáról, hogy állandó kapcsolattartást végezzen az EK azon tagjaival, akik nem tudják elhagyni otthonaikat (és így nem tudnak résztvenni a templomi istentiszteleteken és az EK-ben történő egyéb rendezvényeken). Ha az EK igény támaszt rá, akkor az első látogatás alkalmával jelen lehet a lelkipásztor is, aki megmagyarázza a látogatások céljait, bemutatja a DCs HL koordinátorát és az ezentúl látogató önkéntest;
6. Az első látogatás alkalmával a látogatandóval megállapodik a rendszeres látogatások időpontjáról;
7. Értesíti a látogatandó rokonságát és informálja őket az EK és a DCs HL szándékáról és bemutatja a látogató önkéntest;
8. Felelős a látogatandó rokonságával való kapcsolat ápolásáért, hogy ne keletkezzen bizalmatlanság, gyanúsítás, vagy bármiféle félreértés;
9. Ő maga is végez HL-t;
10. Beosztja az önkénteseket a látogatandókhoz úgy, hogy az önkéntes el tudja látni azok szükségleteit.

11. Adatok alapján időszakos és évi jelentést ad a munkáról.

• **Tanácsadói:**

12. Minimum egyszer havonta tanácskozást tart a DCs HL tapasztalat- és gond-csere és közös megoldás keresés céljából;

13. Lelkigondozásra az EK lelkipásztortól kéri fel. Ha a lelkipásztornak van ideje és érdeklődése, akkor jelen lehet minden látogatás alkalmával;

14. Megfelelő lenne, ha mindenről értesítené a lelkipásztort, és hogy vele vitassa meg az esetleges kétségeket.

• **Időszakos:**

15. Megszervezi az idősek találkozóját az EK-ben, ahol ki lehet szolgálni az Úrvacsora jegyeit, alkalmi műsort lehet szervezni és frissítőt felkínálni;

16. Szervezi az EK más időszakos rendezvényeit, melyek kapcsolatban vannak a SzSz a EK-ben;

17. Szükség és lehetőség szerint megszervezi a képzést a DCs HL tagjai számára és a DCs HL gondozását.

Az önkéntes, a házilátogatást végző diakóniai csoport tagja

A DCs HL tagja lehet bárki, aki rendelkezik a következő találmumokkal:

- Hogy türelmessen meghallgasson valakit;
- Hogy lehetőséget nyújtson a meglátogatottnak, hogy az beszéljen („érted vagyok itt, készen állok hallgatni téged”);
- Hallgatni és nem beszélni arról, amit hallott;
- Serkenteni a lelki beszélgetéseket és vezetni azokat (Isten Igéjének olvasása, imádkozás);
- Törekedjen tanácsot adni minden élethelyzetre vonatkozólag.
- DCs tag lehet aki kész hogy segítsen szükség szerint házi dolgok elvégzésére.

A DCs HL önmaga:

• Dönti el, hogy önkéntes lesz. A HL-re hosszútávra kötelezi el magát. A HL nem szabad, hogy leterhelje őt testileg, lelkileg vagy szellemileg, hogy így ő maga is problémákba jusson.

• Dönt a saját szolgálata lehetőségeiről és határaitól (önmaga vizsgálja lehetőségeit és lehetőségei határait, hogy ne ártson önmagának és akiknek szolgál).

Feladatok

1. Jegyzetet vezet a meglátogatottakról;(DCs megbeszéli hogyan)
2. Tartsa magát a látogatások megbeszélte időpontjaihoz – nem késik, inkább 5 perccel korábban érkezik;
3. A megbeszélte időpont elkerülhetetlen változását időben jelenti, és új időpontot beszél meg;
4. Feljegyzi az adódó gondokat és azok megoldásait. Ha nem tudja megoldani őket a látogatottal, megoldja őket a DCs HL koordinátorával, az EK lelkipásztorával és a DCs HL tagjaival a közös találkozáson;

5. A magányosokat nem önmagának nyeri meg, hanem Jézus Krisztusnak és az EK közösségének;
6. A meglátogatottnak felkínálja Isten Igéjét és az imádkozást, de nem kényszeríti azokra, hanem elfogadja azok esetleges elutasítását;
7. Nem hozza nyilvánosságra a látogatandó és annak családja titkait. A beszélgetések „lelkigondozói titoknak” számítanak;
8. Nem hozza nyilvánosságra a személyes beszélgetések és gondok tartalmát;
9. Értesíti az EK lelkipásztorát a lelkigondozás, beszélgetés, úrvacsoraosztás szükségéről (oly értelemben, hogy: „nem tudom, hogy hogyan segíthetek neki, szeretné, ha ön is eljönne, nem mondta, hogy ön is el kell, hogy jöjjön, de azt hiszem, hogy jó lenne, ha megfordulna nálla”);
10. Bekapcsolja a látogatottat az EK szükségeiért és tevékenységeiért végzett imádságokba;
11. Értesíti a meglátogatottat az EK tevékenységeiről;
12. A DCs HL találkozóin információkkal szolgál a látogatásokról és értékeli azok eredményeit;
13. A meglátogatottnak megfelelő traktátusokkal szolgál a bátorításra, lelki képzésre és tájékoztatásra;
14. Saját lehetőségei szerint gondozza a látogatandót;
15. **A DCs HL tagja és a látogatandó egymás között ígéretet tesznek a titoktartásra.**

Az egyházközség lelkipásztora és a Szeretetszolgálat

A lelkipásztor feladatai a Szeretetszolgálat kiépítésében az EK-ben a következők:

1. Hogy hirdesse és tanítsa Isten Igéjét, hogy felébressze azt a tudatot az egyháztagokban, hogy a küldetés a DCs HL-ben biblikus;
2. Hogy serkentsen;
3. Hogy bátorítson;
4. Hogy segítsen;
5. Hogy gondozzon;

Minden EK léteznek látogatások-rokonok, barátok, szomszédok. Ez “privát” diakoniai szolgálat. A SzSz az EK szükséges szervezet DCs, akik foglalkoznának azokkal, kik többé nem vesznek rész EK életében

6. Hogy elkészítse az iratokat az EK vezetőségi (presbitérium vagy EK tanács) ülésére. Ezen iratok előkészítésére felkérheti valamelyik munkatársát is;
7. Hogy előkészítse az iratokat a SzSz az EK megalakítására;
8. Hogy meggyőzze az EK presbitériumát a SzSz az EK megalakításának szükségességéről;
9. Ha a lelkipásztor és a presbitérium megegyeznek abban, hogy szükséges egy különleges szükségeket ellátó DCs alakítására, akkor ahhoz egy tehetséges munkatársat kell kapcsolni;
10. Hogy résztvegyen a DCs tagjainak rendszeres találkozóin;
11. Hogy tájékoztassa az EK-t az önkéntesekről és szükségleteikről;
12. Tanácsokkal és képzéssel gondozza a DCs-t. Ez a feladat a SzSz az EK DCs-i tagjainak lelkigondozása alatt is végzendő.

Elvek

Eva Bunčáková diakonissza nővér a „Márta” HÁSzÜ (Házi ápolási szolgálat ügynöksége) képviselője és koordinátora az Ügynökség szolgálatnyújtásainak a következő Elveit határozta meg:

1. „Egyenjogúság – egyenjogúak vagyunk Isten előtt;
2. Az ember egysége és egyetlensége – pszihikai, fizikai, szociális és szellemi szükségletek;
3. Tolerancia – a szolgáltatásokat toleránsan nyújtjuk mindenkinek, aki hozzánkfordul, és tiszteletben tartjuk a vélemények és hitvallások különbözőségét;
4. Lelkigondozás – elfogadható módon ajánlunk lelki segítséget és nyújtjuk mindenkinek, aki csak igényli azt;
5. Összetartozás-ember iránti magatartás szolidaritás és a mi egybe tartozásunk nekünk nagyon fontos.
6. Titoktartás vagy diszkréció – a beteg vagy más módon sérült személy ránk bízott személyes információit megbízhatóan őrizzük;
7. Együttműködés a családdal – nyílt viszonyokat fejlesztünk a SzSz az EK munkatársai és a kliens és családja között;
8. Misszió a szolgálattal – széleskörűen értelmezve a szeretetszolgálat, különösen a keresztyén közösségek részéről, szolgálat és bizonyágtétel a nyilvánosság számára...”⁶

B. Iratok a SzSz az EK megalakításához

Minden egyházközség, amely bármily szolgálatú DCs-t akar alakítani, SzSz az EK-ként kell, hogy megalakítsa. A SzSz az EK tulajdonképpen az EK belmissziója. E célból 2000. Áprilisában szét lettek küldve az alakításhoz kellő iratok adatlapjai:

- A SzSz az EK projektuma;
- A SzSz az EK alapító okmánya;
- A SzSz az EK Szabályzata.

Némely megnevezések az iratokból ma már nem időszerűek. Aktualizálni kell őket. Ha egy EK időszerűsített iratokra volna szüksége, az esetben az ÖSzSz-hoz fordulhat. Ezek az iratok sürgősségi eljárással el lesznek hozzájuk juttatva. Ha szükséges, akkor tanácsokkal és utasításokkal együtt.

A SzSz az EK Szabályzata része az EK Szabályzatának.

---

⁶ Jegyzet a SzSz az EK diakónusainak diakóniai találkozásáról – 2000.11.23.

C. A DCs koordinátorainak és munkatársainak képzése és a képzés módjai

a.- Az EK-ben:

1. A házilatogatókkal kapcsolatos különböző kurzusokat szolgáltathat az ÖSzSz;
2. Különleges tevékenységeknél, illetve szükségelnél az ÖSzSz közvetíthet különleges oktatás biztosításánál;
3. Kurzusokat és szemináriumokat a projektum-írásról szolgáltathat az ÖSzSz;
4. Az ÖSzSz úgyszintén biztosíthat szemináriumokat, körzeti találkozókat a DCs koordinátorai és önkéntesei számára tapasztalatcsere és tanácskozás céljából;

b.- Az egyházmegyékben:

1. Az egyházmegye lelkipásztorai számára: az oktatás felfogásának bemutatása;
2. Az egyházmegye koordinátorai számára: a további oktatásra az egyházmegye EK-ben;
3. A SzSz az EK (vagy DCs HL) koordinátorai számára: az EK tagjainak jobb gondozására és lehetőségeik szerinti oktatásra.

Ajánlat a SzSz az EK tagjainak oktatására:

- Minden önkéntesnek be kellene szerezni az „Idős kor és betegség, hogyan megérteni és segíteni” című könyvet, és más egyéb kéznél levő irodalmat;
- Az oktatás megkezdése előtt minden tag át kellene, hogy tanulmányozza a fent említett könyv legalább egy részét;
- Legalább évente egyszer tájékoztatni a megtanultak felhasználhatóságáról és használásáról;
- Törekedni a továbbképzésre;

Anyagi kiadások:

Az anyagi források kimerüléséig a „SzSz az EK kiépítése” projektumra az útiköltségeket és az étkezési költségeket az ECAV (Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyház) Evangélikus diakonátussága fedezi, mint az egyházközségnek nyújtandó segítségét a SzSz kiépítésére az EK-ben.

Oktatási témák

1. Az EK tagjai és tevékenységei szükségleteinek kivizsgálása;
2. Segítség:
  - a- Nyújtani;
  - b- Adni;
3. Önkéntesség (általánosságban az önkéntességről);
4. Kommunikációról – kapcsolattartásról;

5. Célcsoportok – különlegességeik:

a- Idős kor:

- I. Haldoklás és halál;
- II. A haldoklók gondozása;

b- Betegek (beteg fiatalok és idősök):

- I. Krónikus betegségek;
- II. Függőségek (alkohol, kábítószer);
- III. Testi sérülések;
- IV. HIV-fertőzöttek

© Copyringht Evanjelická DIAKONIA ECAV na Slovensku, Referát Zborovej DIAKONIE

Eredeti cím: **MANUÁL pre vznik Zborovej DIAKONIE v cirkevných zboroch ECAV na Slovensku**, Zuzana Kolárovska, farárka, vedúca Referátu ZbD ED ECAV na Slovensku

© Copyright magyar nyelvű kiadvány

2008 EHO Ökumenikus Szeretetszolgálat Újvidék.
Kiadvány belső használatra, EHO munkatársak és voluntőrök részére.

Kiadó: Ökumenikus Szeretetszolgálat-Újvidék

Igazgató: Béres Károly

Felelős szerkesztő: Béres Károly

Szlovák nyelvről fordította: Kiss Nándor

Műszaki szerkesztő: Parnicki Mária

Recenzent: Parnicki Maria

Készült: 100 példányban az IDEAL nyomdában - Újvidék 2008.